

Scripta

Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna
International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture

SCRIPTA

*Revista Internacional de Literatura i Cultura
Medieval i Moderna*

núm. 13 (juny 2019)

Universitat de València

Direcció: Vicent Josep Escartí (Universitat de València)

Secretari: Rafael Roca Ricart (Universitat de València)

Editors: Maite Simon Méndez (Publicacions de la Universitat de València)

J. Enric Estrela García (Universitat de València)

CONSELL DE REDACCIÓ

Anna Maria Babbi, (Università degli Studi di Verona), Josepa Cortés Escrivà (Universitat de València), Eulàlia Duran Grau (Institut d'Estudis Catalans), Antoni Ferrando Francés (Universitat de València), Eulàlia Miralles Jori (Universitat de València), Joan Peytaví Deixona, (Universitat de Perpinyà), Pep Valsalobre Palàcios, (Universitat de Girona)

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

Gemma Avenoza Vera (Universitat de Barcelona), Helena Buffery (University College Cork), Júlia Butinyà Jiménez (UNED - Madrid), Antonio Castillo Gómez (Universidad de Alcalá de Henares), Germà Colón Domènech (Institut d'Estudis Catalans), Anna Maria Compagna (Università degli Studi Federico II - Napoli), Antonio Cortijo Ocaña (University of California - Santa Bárbara), Ricardo L. Silveira da Costa (Universidade Federal do Espírito Santo), Dominique de Courcelles (Centre National de la Recherche Scientifique - Paris), Josep Maria Domingo Clua (Universitat de Lleida), Gabriel Ensenyat Pujol (Universitat de les Illes Balears), Immaculada Fàbregas Alegret (Université de Bretagne -Sud), Antoni Furió Diego (Universitat de València), Montserrat Galí Boadella (Benemérita Universidad Autónoma de Puebla), Lluís Gimeno Betí (Universitat Jaume I - Castelló), Albert G. Hauf Valls (Universitat de València), Enric Mallorquí-Ruscalleda (California State University at Fullerton), Elisa Martí López (Northwestern University), Joaquim Martí Mestre (Universitat de València), Josep Lluís Martos Sánchez (Universitat d'Alacant), Montserrat Piera (Temple University), Mercè Pujol Berché (Université Paris Ouest - Nanterre - La Défense), Patrizio Rigobon (Università degli Studi di Venezia- Ca'Foscari), Valentina Ripa (Università degli Studi di Bari - Aldo Moro), Albert Rossich Estragó (Universitat de Girona), J. Enric Rubio Albarracín (Universitat de València), Flocel Sabaté Curull (Universitat de Lleida), Antoni Simon Tarrés (Universitat Autònoma de Barcelona), Carsten Sinner (Universität Leipzig), Ildikó Szijj (Universitat Eötvös Loránd de Budapest)

Tècnic informàtic: Pedro Castilla Fernández

Auxiliars tècnics: Jose Manuel Carrillo Montero, Joaquín García Lombard

Imatge de la portada: Maria González Garrigues

ISSN: 2340-4841

Els textos publicats en aquesta revista estan, si no s'indica el contrari, sota una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 de Creative Commons. Pot copiar-los, distribuir-los i comunicar-los públicament sempre que cite el seu autor i el nom d'aquesta publicació, *SCRIPTA. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna / International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture*, no els utilitze per a fins comercials i no faça amb ells obra derivada. La llicència completa es pot consultar en [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/)

Sumari

MISCEL·LÀNIA

Javier Fajardo Paños & Miquel Faus Faus: «La València quatrecentista a través dels ulls d'un notari: les notícies de Jaume Vinader»	1-21
Vicente Pons Alós: «'Gente Borgia'. Un nuevo ejemplo del mecenazgo de los Borja: Primeras inscripciones humanísticas en Valencia».....	22-44
Armando Alexandre dos Santos: «Na sequência da <i>Cançó de l'Orifany</i> , a queda moral do herói».....	45-59
Adrià Martí-Badia: «Els postulats de la filologia romànica internacional sobre l'origen, la identitat i el nom de la llengua catalana (1806-1906)».....	60-80

MONOGRÀFIC

Josep Capdeferro: «Basat en fets reals: processos i (in)cultura». Presentació	81-86
Guillermo López Juan: «Les males paraules: insults masculins a la València baixmedieval»	87-112
M. Dolores Hernández-Fernández: «Procesos criminales a instancia de parte privada. Apuntes sobre su praxis en el Real Consell Criminal valenciano en época de Felipe II».....	113-138
Jacob Mompó Navarro: «La Inquisició de València contra Vicent Navarro (1750-1757), Diego Ramírez (1742) i Pedro Navarro (1588), tres casos de bestialisme».....	139-158
Àlex Llinares Planells: «Una aproximació microhistòrica a la bigàmia femenina en el Regne de València».....	159-174
Albert Toldrà i Vilardell: «La caiguda de Felicià Piquer, bruixot processat per la Inquisició de València (1669-1673)».....	175-193
Josep Capdeferro: «'Los hombres no són perfets': revelacions dels processos de fiscalització institucional»	194-211
Ricard Torra: «Territori i relacions institucionals a la Catalunya del Sis-cents. Tres estudis de cas a partir dels processos de la Visita del General de Catalunya».....	212-242
Pau Castell Granados: «El projecte «terradbruixes» i els processos per bruixeria andorrans: entre la recerca històrica i la divulgació».....	243-256

RECENSIONS

Antoni Ferrando, <i>Aportacions a l'estudi del català literari medieval</i> , (Josep Àngel Mas).....	257-264
Emilio Callado Estela, <i>El embajador de María. Don Luis Crespi de Borja</i> (Alejandro J. López Ribao).....	265-267
Dominique de Courcelles, <i>Viatge per la història i la literatura de les terres catalanes</i> , (Isabel de Riquer).....	268-272
Abel Soler, <i>El corsari Jaume de Vilaragut i la donzella Carmesina. El cavaller que inspirà el Tirant lo Blanc</i> , (Anton M. Espadaler).....	273-278

Presentació

1 El present número de *Scripta. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna* compta, com sempre, amb les dues seccions de *Miscel·lània* i *Monogràfic*, i la secció dedicada a les recensions. La primera compta amb quatre aportacions de caràcter divers: tres treballs abracen diferents aspectes de l'època medieval, mentre que el quart ja se centra en una qüestió del segle XIX. La segona part, per la seua banda, aplega vuit estudis que giren al voltant de la documentació generada pels processos judicials. Finalment, l'espai dedicat a les ressenyes compta amb quatre recensions.

2. A la secció miscel·lània, en són quatre, com ja hem dit, els articles que editem en aquesta ocasió. El primer, de Javier Fajardo Paños i Miquel Faus Faus, de la Universitat de València, porta per títol «La València quatrecentista a través dels ulls d'un notari: les notícies de Jaume Vinader», i s'acosta a les anotacions memorialístiques d'un notari medieval valencià. En segon lloc, Vicente Pons Alós, de la Universitat de València, amb «'Gente Borgia'. Un nuevo ejemplo del mecenazgo de los Borja: Primeras inscripciones humanísticas en Valencia», s'interessa per l'epigrafia borgiana. De seguida, Armando Alexandre dos Santos, de la Universidade do Sul de Santa Catarina (Brasil) s'acosta al clàssic valencià-napolità *Curial e Güelfa*, amb el seu treball «Na sequência da *Canção de l'Orifany*, a queda moral do herói». Finalment, tancant aquesta secció, hi trobem el text d'Adrià Martí-Badia, «Els postulats de la filologia romànica internacional sobre l'origen, la identitat i el nom de la llengua catalana (1806-1906)».

Pel que fa a l'apartat monogràfic, ha estat Josep Capdeferro, de la Universitat Pompeu Fabra, l'encarregat de tenir-ne cura. La secció s'intitula genèricament «Basat en fets reals: processos i (in) cultura». S'ha pretés, en aquesta nova aportació de les nostres seccions monogràfiques, un acostament multidisciplinar a la documentació generada per l'administració de la justícia durant els segles medievals i moderns, amb diferents mostres que obrin tota una sèrie de camins encara inexplorats en bona mesura. Com que el seu coordinador ja glossa els treballs a la seua *Presentació*, no ens entretindrem, ara, a fer-ho. Simplement, però, hi oferim la llista. Així, en primer lloc hi trobem el treball de Guillermo López Juan, de la Universitat de València, «Les males paraules: insults masculins a la València baixmedieval». Tot seguit, M. Dolores Hernández-Fernández, de la mateixa universitat, ens ofereix el seu article «Procesos criminales a instancia de parte privada. Apuntes sobre su praxis en el Real Consell Criminal valenciano en época de Felipe II». Jacob Mompó Navarro, de la Universitat Catòlica de València, ens aporta el treball intítulat «La Inquisició de València contra Vicent Navarro (1750-1757), Diego Ramírez (1742) i Pedro Navarro (1588), tres casos de bestialisme». Tot seguit, Àlex Llinares Planells, de la Universidad de Málaga, ens ofereix el seu treball que porta per títol «Una aproximació microhistòrica a la bigàmia

SCRIPTA, *Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna*, núm. 13 / juny 2019 / sumari
ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.12.15489

femenina en el Regne de València». A continuació, Albert Toldrà i Vilardell, de la Universitat de València, presenta el seu article «La caiguda de Felicià Piquer, bruixot processat per la Inquisició de València (1669-1673)». Josep Capdeferro, de la Universitat Pompeu Fabra i curador de l'aplec dels textos monogràfics, col·labora amb «'Los hòmens no són perfets': revelacions dels processos de fiscalització institucional». Ricard Torra, de la Universitat Autònoma de Barcelona, per la seua banda ens ofereix «Territori i relacions institucionals a la Catalunya del Sis-cents. Tres estudis de cas a partir dels processos de la Visita del General de Catalunya»; mentre que, per tancar el dossier, Pau Castell Granados, de la Universitat de Barcelona, ens fa amans el seu treball «El projecte «terradebruixes» i els processos per bruixeria andorrans: entre la recerca històrica i la divulgació»

Per finalitzar aquesta ullada de síntesi al present volum, ens cal indicar que publiquem, a la darrera secció, les recensions signades per Josep Àngel Mas, Alejandro J. López Ribao, Isabel de Riquer i Anton M. Espadaler, que ens ofereixen les seues reflexions sobre alguns estudis apareguts darrerament i que, per raons diverses, hem considerat que podien interessar als lectors de *Scripta*.

3. Al punt d'acabar aquesta presentació del número 13 de la nostra revista, volem manifestar el nostre agraïment a Josep Capdeferro, sense el treball del qual no hauria estat possible el monogràfic d'aquest número. També, a l'artista Maria González Garrigues, que ens ha cedit la reproducció de la seua obra, *Evanescent Light* per poder il·lustrar la portada de la nostra publicació. També, com sempre, hem de manifestar un agraïment especialíssim als avaluadors externs, que fan una tasca impagable i sense la qual la nostra revista no seria com és. Sense tots ells i sense les aportacions dels autors i de les autores d'aquest volum, el nostre *Scripta* 13, que ara comença la seua trajectòria més enllà del nostre control, no hauria estat possible.

Vicent Josep Escartí
Director de SCRIPTA